

N:o 10.

Af hr **O. Anderson** i Hasselbol, om skrifvelse till Kongl. Maj:t
angående ändringar i lagen om väghållningsbesvärets
utgörande på landet.

Att en rättvisare grund för väghållningsbesvärets utgörande på landet blef lagd vid antagandet af väglagen af den 23 oktober 1891 är utan allt tvifvel.

Det myckna klandret öfver nämnda lag är dels berättigadt, dels oberättigadt. Att en allmän lag skall vara fullt passande i alla förhållanden och för alla, är icke tänkbart; att en ny och så omfattande lag skulle blifva svårhanterlig och i vissa fall missförstådd under öfvergången till det nya med åtföljande nyintagna vägar och vägdelningar, är icke underligt, och att full rättvisa i fördelningen af vägunderhållskostnaden skulle på en gång få inrymmas i lagen, torde vara för mycket begärt. Men att brister kunde upptäckas vid tillämpningen af en så omfattande lag är icke heller så underligt, och inom Riksdagen erkännes, att det är brister i lagen och behof af ändringar i densamma, fastän olika meningar gjort sig gällande om tiden och sättet för dess afhjelpande.

Undertecknad har studerat väglagens såväl text som tillämpning i praktiken från dess början och kan icke inse behofvet af en allmän revision af densamma, men mycket väl behofvet af lagändringar, dels för vinnande af mera rättvis fördelning af underhållskostnaden och dels ändringar till förtydligande och bristers afhjelpande.

I likhet med flera motionärer samt det ärade lagutskottets förslag och Andra Kammarens beslut vid förliden Riksdag anser jag rättvist och billigt, att punkt 3 af mom. d i 6 § af väglagen bör utgå.

I 47 § väglagen fins ingen bestämmelse angående hvilka myndigheter som hafva att föranstalta om val af två ledamöter i den omför-

mälda särskilda nämnden, och bör för den skull införas ett tillägg, att kallelse till ifrågavarande val skall utfärdas af kommunalstämmas ordförande då valet förrättas å kommunalstämma, af vederbörande domhafvande då valet sker inför häradsrätten, och för den händelse något val eger rum inför Konungens befallningshafvande eller annan af Konungens befallningshafvande bestämd myndighet, af den myndighet som valet förrättar.

I 51 § väglagen fins icke uttryckt någon bestämmelse, hvilken som skall bekosta tryckningskostnaden i länskungörelsen för nämndens uppskattningsinstrument. Med stöd af ordalydelsen i §:n ha säkert de allra flesta antagit, att kungörandet skulle ske på statens bekostnad, och detta antagande vinner stöd genom bestämmelsen i 47 §, att Konungens befallningshafvande väljer ordförande och halfva antalet af nämnden, samt att nämndens uppskattning hufvudsakligast afser att få uttrönt, huru mycket staten skall betala till de vägunderhållsskyldige in natura, hvarföre mycket missnöje uppstått då krafräkningar kommit väghållningsskyldige tillhanda. Det bör intagas i § ett tillägg, att kungörandet skall ske på statens bekostnad.

I 59 § väglagen bestämmes om fyrktalssättningen, men det är en brist i lagen, att det icke fins någon bestämmelse om hvem skyldigheten åligger att upprätta vägfyrktalslängder, ej heller om längdens justering, hvilket åstadkommit många olägenheter, och torde vara lämpligt att vid 59 § väglagen införa ett nytt moment derom, att skyldigheten att upprätta vägfyrktalslängder torde lämpligast åläggas vederbörande kommunalnämnder som ändock ha taxeringslängderna tillhanda, och att längderna underkastas enahanda granskning, som i fråga om kommunens fyrktalslängd finnes föreskrifven.

Då den tolkning af väglagens 60 § gjort sig gällande, att statsbidrag vägrats för sådana oindelta vägar, som underhållas af vägstyrelsen på vägkassans bekostnad och uttaxerade medel af väghållningsskyldige in natura, men då sådana vägar äro af lika beskaffenhet och sammanhang med de indelta, så bör 60 § ändras till ordalydelsen så, att statsbidrag skall utgå för all landsväg och bygdeväg som underhålls antingen in natura af de väghållningsskyldige eller ock gemensamt på hela distriktets eller dess vägkassa som de in natura underhållsskyldige deltaga.

Underhåll af broar, som icke ingå uti vägdelning, samt färjor, hvilka underhållas af vägkassan och medel, uttaxerade af väghållningsskyldige in natura, har ett så nära samband med vägarne, att jemväl för dessa bör på samma skäl statsbidrag till samma belopp

utgå. Vinter och sommarvägunderhållet är en känbar tunga för jordbrukaren. Visserligen blef bördan utjemnad och för en stor del af dem lindrigare genom den nya väglagen, men i de många distrikt, der nya vägar intagits ända till samma väglängd som förut underhållits, så att efter ny vägdelning dubbelt så lång väg skall underhållas, är det gifvet att naturavägunderhållet blir dyrare och derigenom klagan öfver vägunderhållsbördan berättigad.

Statsbidraget till in-naturaunderhållet å indelta vägarne sommartid ansågs från början vara för lågt tilltaget, och tiden synes nu vara inne att öka statsbidraget till en femtedel af uppskattade in-natura-underhållskostnaden sommartid, hvarför jag vördsamt skall föreslå, att 60 § i väglagen ändras till femtedel af statsmedel i stället för en tiondedel.

Med anledning af det anförda och med stöd af de många skälen och uttalandena i flera motioner och det ärade lagutskottets uttalande vid föregående riksdag, tager jag mig friheten att vördsamt föreslå, det Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till ändringar af lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891 i syfte,

a) att skyldigheten att deltaga i byggnad och underhåll af allmän väg, bro och färja utsträcker till inkomst genom aflöning eller med enskild tjänstebefattning förenad förmån, pension, årligt understöd, gratifikation, lifränta och undantagsförmån, för de fall att sådan inkomst uppgår till minst ett tusen kronor;

b) att föreskrift meddelas angående hvilka myndigheter som hafva att föranstalta om val af ledamöter i den i 47 § af berörda lag omförmälda särskilda nämnd;

c) att stadgande meddelas derom, att kostnaden för offentliggörande i länskungörelserna af det i 51 § af nämnda lag omförmälda uppskattningsinstrument skall af allmänna medel gäldas;

d) att föreskrift meddelas angående tid och sätt för anförande af besvär öfver beslut som fattas vid det i lagens 58 § omförmälda sammanträde med de väghållningsskyldige;

e) att föreskrifter meddelas derom, att veder-

börande kommunalnämnd skall vara skyldig upprätta vägfyrktalslängd;

f) att statsbidrag förklaras skola utgå för all landsväg, bygdeväg, broar och färjor, som underhållas antingen in natura af de väghållningsskyldige eller ock gemensamt på hela distriktets eller dess vägkassas bekostnad, såvida vägskatt för sådant ändamål utgöres af de in natura väghållningsskyldige, samt att utaf den för vägunderhåll in natura uppskattade kostnad lemnas en femtedel af statsmedel.

Om remiss till lagutskottet anhålles.

Stockholm den 20 januari 1900.

O. Anderson.